

Padvinderij in Frederiksoord.

Door oud-hopman Wim van Eisden

Vraag een willekeurig persoon uit de generatie van de veertiger en vijftiger jaren wat hij weet van de padvindingsbeweging en de kans is groot dat hij het bekende lied: "In negentien-drie-zeven, dan zul je wat beleven, dan komt de Jamboree naar Nederland", zal aanheffen. Het was in die dagen een topsong. Je hoorde het deuntje overal, bij de kampvuren, maar ook op de straat en via de radio. Dit alles speelde zich af 1937 te Vogelenzang bij Bloemendaal. Er waren 27.000 deelnemers, voor die tijd een gigantisch aantal.

Padvindings in Frederiksoord.

In Engeland werd de eerste padvindingsgroep opgericht in 1907. Nederland volgde drie jaar daarna, dus in 1910. In 1942 werd de padvinderij door de bezetter verboden; een tweede geüniformeerde – en dan nog wel Engelse! – jeugdbeweging naast de Duitsgezinde Nationale Jeugdstorm kon niet getolereerd worden. Heimelijk kwamen de jongens toch bij elkaar en menig oudere verkenners heeft zich toen aangesloten bij de verzetsbeweging. Hier zijn treffende verhalen over bekend.

Na de Tweede Wereldoorlog kon je de padvindingsbeweging explosief zien groeien. Als paddestoelen rezen de groepen uit de grond.

Ook in onze omgeving werd later zo'n groep opgezet, de G.A. van Swietengroep, officieel gevestigd te Frederiksoord. De groep was lid van de Nederlandse Padvinders Vereniging en kende dus alleen jongens als jeugdleden. De seksen waren nog strikt gescheiden; er bestond ook een meisjesorganisatie, het Nederlandse Padvindsters Gilde. Pas bij de fusie tot Scouting Nederland in 1973 werd gestalte gegeven aan de co-educatieve gedachte.

Het bestaan van de Van Swieten groep moeten we eigenlijk verdelen in twee perioden, de eerste van 1946 tot 1958 en de tweede van 1960 tot plm. 1975 toen de groep wegens gebrek aan leiding een langzame dood is gestorven. Toch zijn deze jaren aan niemand onopgemerkt voorbij gegaan.

De groep is ontstaan uit een aantal oudere jongens, leerlingen van de tuinbouwschool. Menig een was elders al lid geweest en ook jongens uit Frederiksoord en Vledder traden toe.

Vooraf in de jaren nadat de tuinbouwschool-leraar Hollema en zijn vrouw de leiding op zich hadden genomen, maakte de groep een grote bloei door. Ze begonnen echter met niets. Als onderkomen werd een lokaal gebruikt van de toen reeds opgeheven lagere school te Frederiksoord en voor het benodigde tentmateriaal had men de hand weten te leggen op een aantal legerstelters. Deze werden o.a. gebruikt voor kampen op de Vledderhof, Schiermonnikoog, te Anloo en Denekamp. De reis werd natuurlijk per fiets afgelegd.

De Blokhut.

Het schoollokaal voldeed niet best en men zocht naar mogelijkheden om een eigen onderkomen te bouwen. Met medewerking van de Maatschappij van Weldadigheid en de gemeente Vledder werd een plek gevonden in het z.g. Diaconiebos, op zo'n 200 meter afstand achter het huidige Zeemuseum aan de Vledderweg, ter linkerzijde van het nu bestaande fietspad. Het ontwerp was van de landschapsarchitect Hollema, juist ja, die ook in de leiding zat, en mag werkelijk revolutionair genoemd worden. Het was een ongeveer 4 bij 8 meter groot gebouwtje, met riet gedekt, lemen vloer en met gepotdekselde ruw houten planken als muren. Het bijzondere nu zat hem in de constructie. Het dak rustte niet op de zijmuren maar werd ondersteund door een viertal vernuftig geconstrueerde rondhouten gebinten die tot in de nok gebogen naar elkaar toe liepen. Zo kreeg je een geheel vrije ruimte van binnen tot in de nok aan toe. Het gehele uiterlijk berustte op het schaapskooitype. Aan beide zijden waren kleine zoldertjes en in het midden prijkte een enorme open haard, die het mogelijk maakte zo te stoken dat de vlammen tot boven in de schoorsteen reikten!

De uitvoering van het gebouw was in handen van aannemer Le Loux. In september 1949 werd de blokhut geopend door de jongste welp van die tijd, Cornelis Albers.

Een eigen kampeerterrein.

De groep kreeg ook de beschikking over een kampeerterrein dat hiertoe welwillend was afgestaan door de Maatschappij van Weldadigheid. Het lag aan de weg van Vledder naar Doldersum en bestond eigenlijk uit niets meer dan een aantal brede brandgangen die loodrecht op elkaar stonden. Hier werd dus primitief gekampeerd en natuurlijk werd er ook gekookt op houtvuur. De ingang werd gesierd door een fraaie eigen gemaakte rondhouten poort waarvan gelukkig nog een foto bewaard is gebleven.

Zoals al eerder opgemerkt heeft deze eerste groep gedraaid tot 1958. Er kwam een einde aan toen de familie Hollema ging verhuizen. De blokhut werd niet meer gebruikt en raakte in verval.

De tweede groep.

Gelukkig heeft deze periode niet al te lang geduurd. Wel bestond er nog steeds de z.g. "Plaatselijke Commissie", een kleine groep notabelen onder wiens supervisie de padvinders opereerden. Deze commissie bestond toen uit de leden meester Hoekstra (hoofd der school te Vledderveen), gemeenteontvanger en kassier Wuite en burgemeester De Jonge. In 1959 zagen ze kennelijk nieuwe mogelijkheden om de groep weer op te starten. Een tweetal 17- jarige jongens, Bé Wanningen en tuinbouwschool-leerling Bill van Heek, die beiden ervaring hadden bij andere groepen, werd bereid gevonden de leiding van de Verkenners (12 tot 16 jaar) op zich te nemen. De toenmalige onderwijzer van de openbare lagere school te Nijensleek, Wim van Eisden, werd gevraagd een oogje in het zeil te houden. Men durfde kennelijk te verantwoording voor zo'n groep jongens niet aan een paar 17- jarigen over te laten. Dat "oogje in het zeil houden" is voor hem uitgelopen op een levenslange hobby, want ook na zijn vertrek uit Vledder heeft hij zich verdienstelijk gemaakt door in Beilen een nieuwe groep van de grond te tillen.

Begonnen werd met twee groepjes jongens die onder leiding van hun patrouilleleiders Peter Lubberts en Mart Bosma al gauw een hechte eenheid vormden. Nu veertig jaar later is het plan opgevat een reünie voor de beide groepen te gaan organiseren. Deze zal plaatsvinden op zaterdag 24 april 2004. Laten we dit eerste gedeelte dan ook besluiten met de tekst van een oud toepasselijk padvinderslied: "Hoor, zegt het voort". Aldus is dit 'verhaal' niet alleen bedoeld als een stukje historie, maar ook als een oproep om zich te melden als padvinder van toen, opdat de reünie een groot feest van weerzien mag worden.